

MGR. JANA MACNEROVÁ

SOUVISLOSTI SYNDROMU ADHD A NEUROTICKÝCH PROJEVŮ U
DĚTÍ V MLADŠÍM ŠKOLNÍM VĚKU

FFUK, PRAHA 2009

Psychologie se snaží identifikovat zdroje rozvoje jedince a současně i překážky, které mu brání v dosažení efektivní a spokojené dospělosti. V každé době vystupují do popředí poněkud jiné příčiny, navíc odborníci mají v oblibě různé konstrukty. Podle mého přesvědčení v šedesátých, sedmdesátých letech minulého století výrazněji dominovaly neurotické rysy, dnes jednoznačně vévodí specifické poruchy učení a chování (SPU, SPCH neboli zejména ADHD). Počty dětí, kterým je tato diagnóza přidělována, jsou hrozivé a nelze vyloučit, že stále narůstají. Jaké jsou průniky neuróz a ADHD, jak spolu tyto diagnózy souvisejí? Téma je psychologicky zajímavé a má i svou váhu.

Autorka nejprve charakterizuje dítě mladšího školního věku, činí tak jednak obecně, následně i podrobněji rozebírá jednotlivé oblasti. Podrobně se zabývá problematikou neurotických poruch a následně i syndromem ADHD. Literárněpřehledovou část logicky završuje reflexe souběhu či průniku obou diagnóz. Práce s odbornou literaturou je pečlivá, korektní, téměř výlučně česká literatura je využita prakticky vyčerpávajícím způsobem.

Na straně 35 došlo patně k překlepu: soudím, že autorka chtěla říct, že „v anglosaské literatuře termín MBD fungoval až OD počátku šedesátých let...“

Možná diplomandka mohla ještě víc využít podněty zejména psychologů a speciálních pedagogů ze zahraničí – objevují se totiž nové způsoby konceptualizace problematiky. Je ovšem pravda, že pak by se práce mohla rozrůst do nepřijatelných rozměrů. Na druhé straně by kritičtěji korigovala poměrně nedávné pohledy některých českých autorů, kteří bez hlubšího pochopení souvislostí tu zobnou a tam zobnou a sepíší dílo. Jako jeden dílčí příklad za všechny: diagnóza ADHD se vůbec nezabývá úrovní intelektu (viz str. 36), protože základní kritéria jsou behaviorální. Podobně by možná byly podnětné některé zahraniční práce zkoumající komorbiditu obou diagnostických kategorií.

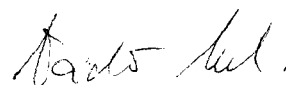
V empirické části autorka podrobně rozebírá 5 případů dětí trpících ADHD a neurotickými příznaky. Jde o klienty, se kterými pracovala samotná autorka v poradenské praxi. Jednotlivé kauzistiky jsou zpracovány korektně, srozumitelně, obsahují relevantní data. Autorka se rozhodla, že v empirické části popíše nejen diagnostické metody, které používala sama, ale i diagnostiku těchto poruch obecněji. Proto až v souvislosti s empirickou částí vyvstala otázka, kterou bych rád diskutoval: proč autorka přebírá bez vlastního vyjádření názor, že diagnóza ADHD by měla být v kompetenci psychiatra a ne psychologa (str. 75)? To zcela určitě platí pro Strausovu cerebrální palsy, nebo českou lehkou dětskou encefalopatii, ale rozhodně ne pro ADHD. V další části autorka na základě literatury stanovuje rozdíly mezi oběma diagnózami.

To jí tvoří východisko pro zpracování jednotlivých případů. Práce obsahuje jak interpretaci výsledků, tak i diskusi, byť ta se soustřeďuje téměř výlučně na technické aspekty práce.

Práce obsahuje přes padesát titulů odborné literatury a čtyři přílohy.

Závěr:

Předložená diplomová práce splňuje požadavky katedry psychologie FFUK jak po stránce formální - rozsah práce je 120 stran bez příloh, struktura práce odpovídá zadání i požadavkům tématu, tak po stránce obsahové. Doporučuji proto, aby se DP mgr. Jany Macnerové stala předmětem obhajoby.

PhDr. Václav Mertin

11.5.2009